

<http://www.mistermotley.nl/art-everyday-life/karishma-d%E2%80%99souza-dapiran-art-project-space>

<https://twitter.com/mistermotley/status/672693607745343488>

MISTER MOTLEY

ART & EVERYDAY LIFE

SALON

MEELOPER

PAPER PODIUM

HOW TO LIVE

RADIO

DONATE NL/EN

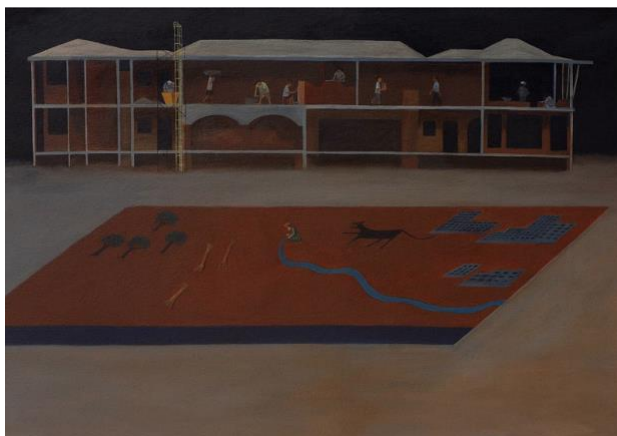
SEARCH THE ARCHIVE

ART & EVERYDAY LIFE

Kijken, vragen stellen, kijken

Als kind was ik dol op de *Waar is Wally*-boeken, waar twee pagina's brede, drukke tekeningen instonden waarop heel veel te zien was. Terwijl ik Wally zocht, ontdekte ik heel wat buitenissigere en vreemdere figuren; clowns, ridders, een nette heer met lieslaarzen aan. Vanuit die boeken moet wel een directe lijn te trekken zijn naar mijn interesse in de drukke schilderijen van Breughel en Bosch, waarin in elk hoekje of gaatje wel een raar wezen of tafereel te vinden is. Eenzelfde zoekplaatjesgevoel kreeg ik bij het werk van Karishma D'souza, te zien bij Dapiran Art Project Space. D'souza's werk is echter verre van druk: op haar schilderijen valt veel te ontdekken, maar tegelijkertijd maken ze een kalme, beheerste indruk. Ze is niet bang voor leegte, en geeft die ook duidelijk ruimte.

Development (2008)

Die ontdekkingen lopen van kleine details als een streepje dat een sandaalbandje is, tot expres niet-kloppende perspectieven en tafereelen die een symbolische invulling lijken te hebben. Uit onderzoek is gebleken dat er gemiddeld 9 seconden naar een kunstwerk gekeken wordt, alvorens de toeschouwer naar het volgende werk gaat. Je kunt die kijktijd verlengen met een actieve kijkhouding, door onder

andere jezelf vragen te stellen tijdens het kijken. D'souza's werk leent zich daar goed voor. In bijvoorbeeld *Development* (2008) wordt een man beslopen door de schaduw van een wild dier. Het gaat om een zwarte, platte vorm op de grond. Maar waar is het dier dat die schaduw werpt? Je vinger er op leggen lukt niet.

Factory shed

Een intrigerend schilderij is *Factory shed* (2008), waarop een weg tussen twee fabrieksterreinen is weergegeven. Een van die terreinen is ook zichtbaar: achter een groot hek staan verschillende vormen die als gebouwen opgevat kunnen worden, en een grote, prominente fabriekshal. Ik zeg bewust 'opgevat': de grijze vormen of vlakken achter het hek roepen associaties op met gebouwen, en die invulling zou binnen de context van het schilderij logisch zijn, maar de ene vorm blijft beperkt tot een grijs vlak, en het andere bestaat uit twee vlakken die samen op een huis zonder dak lijken. Daarnaast is een gebogen lijn te vinden die aan een dak doet denken. De fabriekshal eist de aandacht op. Die lijkt een tempel, een associatie die versterkt wordt door het mysterieuze, groen licht dat erin schijnt. Maar dat groen heeft ook een ongezonde, chemische kleur. We zien mensen naar het terrein kijken, maar kijken ze wel naar de hal? Wat is hier aan de hand?

Necessary things (2015)

Necessary things (2015) is een recenter werk, en laat een verandering in D'souza's werk zien: schilderijen als *Factory shed* en *Development site* deden, ondanks merkwaardige, niet thuis te brengen elementen enigszins realistisch aan, alsof de tafereelen in elk geval nog plaatsvinden in onze wereld, maar *Necessary things* lijkt zich daar los van te maken. Het werk heeft iets Dalí-achtigs. Dat komt door de strandsetting, een favoriete encensering van Dalí, maar ook door de amorfe vormen die D'souza prominent op dat strand heeft geplaatst. Ze doen aan bomen en takken denken, maar het blijft bij associaties. Vooraan liggen voorwerpen die gevoelsmatig eerder symbolen dan concrete voorwerpen lijken te zijn: een appel, een boek, bladeren. Rechts is een groot rechthoekig vak te zien, dat in kleine

vakjes is verdeeld, en waar symbolen als een oog en een wolk te zien zijn. Het lukt me niet om ze thuis te brengen. *Necessary things* doet door die nadruk op symboliek minder levendig, iets kouder zelfs, aan dan ander werk van D'souza.

Hill crossing

Ook te zien is *Hill crossing*, eveneens uit 2015, dat weer heel anders is dan D'souza's andere werk, *Necessary things* inclusief. Het schilderij is abstracter, met opvallende vlakken in veel felle kleuren dan we van haar gewend zijn. Tegelijkertijd heeft het schilderij een aantal figuratieve elementen. De heuvel is in elk geval herkenbaar als een heuvel zijnde. Daarachter doemt dan weer een onherkenbare vorm op, met daarin een soort venstertje met een uitzicht op het strand. Het perspectief klopt weer niet, en dat herinnert nog wel het sterkst aan D'souza's eerdere schilderijen.

Neighbourhood 2 (2007)

Factory shed en *Development site* zouden logische tussenstappen zijn om van D'souza's *Neighbourhood 2 (2007)* - een vrij realistisch uitzicht op een gebouw - uit te komen bij dat vol symbolen geladen *Necessary things* en het abstracter *Hill crossing*. Tegelijkertijd zijn die laatste twee schilderijen niet de logische consequentie van die andere werken, die al uitgekristalliseerd en volwassen aandoen; ze een tussenfase noemen zou ongepast zijn. Opeens lijkt de expositie zelf zo'n prettig vragenopropend schilderij van D'souza te zijn geworden: wat zal er na *Necessary things* en *Hill crossing* komen, zou die stijl een eindpunt zijn of springplank naar de volgende artistieke ontwikkeling, en zou D'souza zo'n kunstenaar zijn die zichzelf geregeld opnieuw uitvindt? Om een voorlopig antwoord op die laatste vraag te geven: dat lijkt me heel aannemelijk.

Het werk van Karishma D'souza is nog tot en met 19 december te zien bij [Dapiran Art Project Space](#).